

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a laptulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minder hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvnyomdá-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Községeink névmagyarosítása.

Háborúk ádáz viharai és hatalmaságok ravasz tendenciája nagy időközökön által fojtogatva nyomták földre a magyar nemzeti szellemet, melynek egyik erős vára volt a hajdani magyar Bácska. A nemzet éltető elemének gyilkoló elnyomása már annyira ment, hogy oly vidékeken, hol hajdan a főuraktól kezdve lefelé magyar volt minden, csak itt-ott egy-egy magyar falu szegény paraszt népe beszélt édes hazánk nyelvét; a magyar paraszt megőrizte nemzeti nyelvünket s a nemzeti eszmét. A borulások elmúltak, az alkotmányosság szabad életréje életre költé az elbágyadt nemzeti érzületet, a friss fuvallat üdítő legén pezsgő élet kelt hazánkban mindenütt. És terjed, élénk lendülettel terjeszkedik és hódít a nemzeti élet minden téren, minden irányban. Összes intézményeinkbe mind mélyebben behat, azokat átlengi és jótékonyan átalakítja a nemzeti szellem. A magyar érzület, magyaros gondolkodás, magyar nyelv egymástán veszi birtokába intézményeinket, társadalmi köreinket; a magyarság terjed mindenütt. Mi édelegve szemléljük e kecsesgató gyarapodást, örülünk neki. De, tudja Isten, mintha tulságosan elragadna bennünket az örvendő indulat. Mig a magyarság sikereit szemléljük; nem vesszük észre, hogy a minnek leginkább magyarnak kellene lennie, a mit a magyarság legmélyebben gyökerező jogok alapján arrogál magának: az nem magyar. Ertem az idegen nevű és magyar lakossággal bíró bácskai községeket.

Ez év tavaszán Szepesmegye alispánja 30 község nevében folyamodott a belügyminiszteriumhoz, hogy engedje meg az illető községek tót és német nevének megmagyarosítását. Elégge nem dicsérhető kezdeményezés! A miniszterium természetesen szívesen fogadta a kérelmet s most az illető községek neve magyar. Pedig lakosaik legnagyobb része nem beszéli a magyar nyelvet, de szívvel-leléssel magyar, hazáját szereti. Mi nem merjük kívánni, hogy nem magyar-ajku bácskai községeink kövessék a jó szepesiek példáját, ámbar talán kívánhatnók. De hogy oly községek, melyeknek neve hajdan magyar volt s most, bár lakosaik tiszta magyarok, mégis idegen névvel bírnak, hogy ezen községek nevei ismét magyarok legyenek, ezt igen is kívánjuk és határozottan

követeljük. — Mint már e lap hasábjain többször hangsúlyoztuk, hajdanában Bács és Bodrogh megye összes községei magyarok voltak, magyar névvel és magyar lakosokkal. Idővel e községeket idegen ajku telepesek idegen nevekkel látták el, mely elnevezések teljesen önkényesek voltak. Ha tehát megtehették azt a nem magyar telepesek, hogy a községek magyar neveit önkényesen idegenre változtatták, teljes joggal elvárható a mostani magyar lakosoktól, hogy a község egykori magyar nevét állítsák vissza, nem önkényesen, hanem törvényes uton. Ezzel tartoznak a dicső hajdan szent emlékének, tartoznak a történeti igazságnak, tartoznak a hazafiságnak.

Avagy nem volna-e helyesebb, ha a *jankováci* magyar nép községét nem tótul Jankovácnak, hanem magyarul *Jánosházának* nevezné, a hogy hívták e községet a török háborúk előtt? S miért ne nevezhetné a *morovici* magyarság községét *Maróthfalvának*, hiszen ez volt hajdan a község neve s mostani magyar lakosai szívesen neveznék azt így. A *temerini* magyarok is szívesebben használnák a *Tömöri* nevet, mint az egykori szerb lakosok által elszlávosított *Temerin-t*. *Rasztina* előbb *Haraszi* volt. A Rédl család őse Bácska rendezésében tiszteletreméltó hazatias érdemeket szerzett, bizonyára az utódok sem ellenezné a pusztá ősregi nevének visszaállítását. *Bezdán* régi neve *Tatárrév*, a község magyar lakossága kétségkívül visszaállítaná annak történeti jelentőségű nevét. Így lehetne *Kupuzsina* *Káposztás*, *Dautova* *Davóth*. *Bogojevát* hajdan *Ujrévnek* hívták, e község határában Gombos helyén feküdt az erdődi várral átellenben *Ujrév*; jobban ráillenek e magyar falura a régi szép magyar név, mint a mostani szláv.

Ennyit óhajtottunk röviden felemlíteni a magyar községekre vonatkozólag, mert ezeknél a szláv név abszurd és nem igazolható. Mindazáltal megjegyzem, hogy a vegyes ajku, vagy nem magyar községek névmagyarosítása is eszközölhető volna a történeti mult alapján. Így csak néhány példát hozzak fel: *Veprovác* helyett az e tájon létezett *Verőfény*, *Krusevlya* helyett ennek régi neve *Körtvélyes*, *Kolluth* helyett *Keled* vagy *Köled*, *Szóna* helyett a régi *Szond*, *Szántova* helyett *Szántó*, *Apatin* helyett *Apáthi*. Mellesleg megjegyzem, hogy *Zsablyát* igen helytele-

nül Josephsdorfnak szokták nevezni. Ez elnevezés az abszolutizmus idejéből származik s azt semmi sem igazolja. Vagy maradjon meg a község neve, melyet annak a szerb gyarmatosok adtak; vagy — ami még helyesebb volna — nevezzük *Józseffalvának*, de a Josephsdorf elnevezés sehogy sem igazolható.

Nem gondolnám, de meglehet, hogy egy-némely nem magyar nemzetiségű község lakosai lelketlen nemzetiségi túlzók által felizgatva, talán ellenezné a község régi magyar nevének visszaállítását; de okos felvilágosításokkal elejét lehet venni az ily bujtogatásoknak; különben egypár izgága egyén lármája ily hazafias reform keresztülvitelénél nem vehető figyelembe.

Mindenesetre nagy súly helyezendő a régi név visszaállítására, mert ez a község névváltoztatásának legerősebb alapja. S hogy ez sikerüljön, az illető községek forduljanak a városi történelmi társulathoz, az készséggel felvilágosítást fog adni az iránt: mi volt az illető község régi magyar neve. A kompetens fórumot mellőzve, esetleg egyéb községek is úgy járhatnak, mint *Petrovosszelló*, mely nevét Csikszegre akarta változtatni, holott kétségtelen, hogy a község hajdani neve *Péterréve* volt.

Hazafias üdvözléssel kérjük a községek vezetőit: lelkészeket, jegyzőket, tanítókat, vegyék kezükbe ez ügyet, induljon megyszerte hazafias mozgalom és állítsa vissza régi fényébe az ősi dicsőséget. Megyénk községei megannyi ércszobrai a multnak, melyeket a mostoha idők zimankója rozsdával vont be, elrutította a magyar dicsőség monumentumait. Fényesítsük ki azokat, hadd álljanak régi tetszetőségükben. Ne tőrje egyetlen magyar község se az idegen elnevezést. Ezt kérjük s elvárjuk, hogy legelső sorban a nem magyar nevű magyar községek kezdjék meg a hazafias mozgalmat; azután reméljük, hogy a példás kezdeményezés után fognak indulni mindazon falvak, melyek lakosai közt nem vert gyökeret a nemzetiségi féltékenység. Ugy hogy a millenium ünnepén a régi magyar Bácska ismét magyar színt öltön. Nemzeti főnnálásunk ezredéves ünnepén a nemzeti eszmével kell jubilálnunk, ujhodjanak meg nemzeti emlékeink föld alá temetett romjai, javítsuk ki a megrongcsolt ereklyéket. E téren még semmit sem tettünk a magyar-

A „BÁCSKA“ tárcája.

Dal.

Erdő szélén zöld bokorban,
Búsán szól a csalogány.
Erdő szélén kis kunyhóban,
Zokog egy kis barna lány.
A csalogány vesztett párját,
A leánya nyugodalmát,
Vesztett párját, nyugodalmát, siratja.

Hej, ne bússulj kis csalogány!
Nem vesztett el a párod.
Ne sírj, ne sírj, barna kis lány!
Nyugodalmát megtalálod.
Madár párját zöld erdőben,
Lány, nyugodalmát temetőben,
Zöld erdőben, temetőben, találja.

Stapfen József.

TUDOMÁNYOS APRÓSÁGOK.

(A híd vezetése oszlokokon. — Lőörvő automata. — Ruhák üvegbe-
tárol. — Vakok órája. — Mesterséges étvágy. — Villamos szivar-
gyújtó. — Tintafoltok eltávolítása.)

A mostani vak melegben erősen áhítozik az ember a hűvösség után. De hát bajos, ha csak külön jégvermet nem rendez be lakásnak, vagy ha örökké nem a vízben ül.

A szabad Amerika polgárai, a derék yankeek, meg vannak már szokva, hogy minden úgy legyen, ahogy ők akarják. Ma már a fényt és az erőt egy központból nyerik. Igen fontos tényező az iparra nézve. Ez az alapeszme indított egy amerikaiat arra, hogy a hideget is egy központból csövek segítségével ossza a városban. A rendszer gyakorlatilag először Washingtonban vitétt keresztül. Hatalmas, a hideget gyárilag előállító

gépekből áramlik szét a jéghideg levegő a hálózatban, melynek egyes ágai a szállókban és magánházakban végződnek. Szóval mindenki vehet jéghideg levegőt. Ezáltal minden, sokszor igen drága és komplikált jég-szekrény fölöslegessé válik. Egy washingtoni szállóban, ahová a központi hálózat csövei be vannak vezetve, az előbbi költség 75 százaléka takarítatik meg. Jogosan tekinthető a praktikus eszme jelentékeny haladásnak a higiena és a gazdaság terén.

Amerika a föltalálók hazája. Mindig van ott valami új. Persze rossz is a sok jó között. Ilyen például az az automata, amelynek nagy hasznát vennék a szegedi tanyák lókötői is. Ez a lőörvő automata. Nagyon is amerikai ízű, tréfás találmány, amelynek két szembeálló tulajdonsága van: az egyik, hogy a passiv szemlélőre nézve kacagató, a másik, hogy az egész találmány nem ér egy polturát sem.

Sétalovaglását végzi e gavallér, gondtalanul nézget ide-oda s egyszerre csak észbe jut, hogy valamely ügyét strgösen el kell intéznie. Töprekedik, hogy mit csináljon a lovával? Hirtelen szemébe ötlök egy gépecske, melynek tábláján a következő vers van feltűnő betűkkel kipingálva:

„Dobj belém egy huzsacskát.

Megtartom a lovacskádat.”

— Hm — gondolja a gavallér, — ez csakugyan olcsón csinálja a dolgát.

Kivesz egy huzsacát, bedobja a nyíláson, mire kiugrik a gépből egy kampó. Ezre rádöbna a kantárt, rögtön összecuszkodik, úgy, hogy azt erősen tartja, a ló nem szabadulhat el. A gavallér nyugodtan távozik, elvégzi a dolgát s jön vissza a lováért. Ekkor azonban egy másik táblácska mered az elszörnyedt lovag elé a következő versikével:

„Ha nem adsz még öt huzsacát,

Nem eresztem a lovad.”

Boszusággal eltelve bár, de kénytelen elővenni a huzsacokat ismét, hogy a furfangos gépet engedékenységre bírja. A legeredettebb azonban az egészben, hogy míg a tulajdonos odajár, a lovat bárki elcsípheti öt huzsacát.

Pedig ilyes valami fogja őrizni a jövő században már az atókázi tanyák legelőjére éjjel kicsapott lovakat, csak hogy jobb szerkesztül. Akkorra a találmányok megváltoztatják a világ sorját. Nemrég szabadalmaztak egy olyan találmányt, amelynek, mint a Bergl féle budapesti szabadalmi iroda jelenti, célja nem kevesebb, mint egy szellemesen összeállított géppel üvegdarabokból ruhaszöveteket gyártani. Eltekintve attól, hogy az új szövet összetörött, értéktelen anyagból állítatik elő, más szövetek fölött sok előnnyel rendelkezik; el nem égethető és tetszés szerinti színben és vastagságban készíthető. Egyedül csak az a tulajdonsága, hogy el nem éghető, megbecsülhetetlen oly emberekre nézve, kik munkaközben a tűz körül forognak. Női ruhakelme előállítására is előnyös és teljesen pótolja a selymet, melynél sokkal erősebb fényű, könnyebben mosható és ezen jó tulajdonságok mellett a selyem minden tulajdonságával bír; ép oly puha és rugalmas. Tartóságra nézve még tapasztalatokat nem jegyeztek föl.

Ép úgy, mint e föltaláló üveggel, úgy egy másik fával akar bennünket fölruházni. Ez utóbbi föltaláló eljárása a következő: vékony deszkák vagy lécek hosszabb átmérőjük mentén igen vékony rostokká hasíttatnak, melyek hígított kénsvan fözetnek, miáltal az anyag szétbontatik anélkül, hogy a farostok szétesnének. A főzés után a fa a levegőn megszáradtatik, miáltal az anyag tartóssága fokozva lesz. E műveletet után a farostok egymás után fölállított hat sajtoló készülékben hajtának keresztül kifésűzés céljából, mi ép úgy történik, mint a lennél vagy kendernél. Az így nyert fafonalak földolgozása a már megszokott módon történik.

Nem utolsó találmány a vakok órája. Ez is új dolog, amelyet a vakok örömmel fognak üdvözölni. Svájci konstrukció. Minden szám közepén egy kis pecek van alkalmazva, ami annál az óra számmal eltűnik, amelyre a mutató érkezik. Ha az óra viselője az időt tudni óhajlja, tapogatva kikeresi azt a számot, amelynél a kis pecek eltűnt, visszaolvas 12-ig és megtudja a kívánt időt.

A föltalálók beállnak a betegek szolgálatába is. Pentzold erlangeni tanár a sósavas „phenitidihydro-chi-

Mai számunkhoz melléklet van csatolva.

ság érdekében, a mulasztást helyre kell pótolnunk. Bizunk az illetők hazafiságában és reméljük: kiáltó szavunk nem volt hiába.

Marcellinus.

Az új kereskedelmi miniszter. Lukács Béla a kereskedelmi minisztérium államtitkára, kinevezett kereskedelmi miniszteré. Általános volt a nézet, hogy Lukács Béla a legilletékesebb pretendens Baross Gábor örökének átvételére és tulajdonképpen csakis ő van hivatva egyedül a Baross által kezdeményezett nagyszabású technikai és reformműveleteknek a tervező intencióinak megfelelő módon való végrehajtására. A kormány kebelében is természetesen ez a nézet emelkedett felül minden más személyi és politikai tekinteteken, mert a kormány komolyan el van határozva a megkezdett: ipari, kereskedelmi és forgalmi műveleteket az eddigi erélyvel és buzgalommal folytatni és betetőzni. Ezért állítja e nagyfontosságú tárcá elé a munka emberét, akit tisztán személyes tehetségei és érdemei emeltek azon magas és kinttűntető állásra, melyet Baross oldala mellett mint államtitkár elfoglalt, s mely érdemek még fényesebb elismerésül most a miniszterségre ajánlatot. Meg vagyunk győződve, hogy e magas és kinttűntető bizalom és elismerés még fokozni fogják Lukács Béla ismert ernyedetlen munkásságát és ügyszeretét, melylyel a tárcá ügyeit eddig is intézte s ugy a korona mint a nemzet méltó utódját nyerik benne néhai Baross Gábornak, a korán elhunyt kereskedelmi miniszternek.

A szerb egyházi kongresszus október hó 1-én ül össze újból Karlócán. Brankovics patriárkának a szerb egyházi kongresszus összejövetelére vonatkozó bejelentését ugy Szapáry gróf miniszterelnök, mint Csáky gróf kultuszminiszter tudomásul vévén, kijelentették, hogy nekik a kongresszus összejövetele ellen semmi kifogásuk sincsen. Az erre vonatkozó bejelentés Brankovics patriárkának Nikolics Fedor báró szerb egyház-kongresszusi kir. biztossal s a kongresszus által kiküldött tizenötös bizottság elnökével (Sztefanovics Bránko dr.) és jegyzőjével (Popovics V. István, a Tökölánium felügyelője) való megállapodása után történt meg.

Vármegyénk levéltára.

A hazai levéltárak ügye ujabban nemcsak a történészeket, hanem a közigazgatási szakférfiakat is foglalkoztatta, és pedig ez utóbbiakat főleg az állami közigazgatási törvényjavaslat kapcsán, amennyiben tudvalevő, hogy e függőben maradt törvényjavaslat a honi levéltár-ügy kezelésében is lényeges változásokat helyez kilátásba.

A levéltárak ügyével való közvetlenebb foglalkozás, főleg az alföldi törvényhatóságok szempontjából, immár nagyon is időszerű volt, mert az alföldi vármegyék és városok levéltárjai az ugynevezett levéltár-anyag dolgában egyrészt nagyon is szegényesek, másrészt a meglévő iratok is legnagyobb részben rendezetlenek. És ez nagyon is természetesen, mert jól tudjuk, hogy az alföldi nyílt városok voltak a multban legjobban kitéve a pusztulásnak s még a legutóbbi hadimozgalom, az 1848-49-iki szabadságharc is óriási károkat okozott a délvidéki levéltárak azon anyagában, mely édes kevés a régmúlt idők viharait nagy nehezen kiállotta.

Bács és Bodrogh vármegyék középkori iratai a mohácsi vést követő zavarok idején e vármegyék önállóságának megszüntével ugy szólva teljesen elenyésztek, nálunk tehát a levéltárak u. n. diplomatikai része, mely a középkori okleveleket foglalná magában, nincsen. De nincs ilyen része az alföldi vármegyék és városok legnagyobb részének sem s e tekintetben csak Szeged tesz

„nazolin”-ban állítólag egy oly szert fedezett föl, amely étvágyat gerjeszt. A szernek hordereje, tekintettel azon körülményre, hogy több betegségnél csak elgyengülés következtében áll be a halál, legalább is világraszóló. Az új szer, amely csak mérsékelt adagban vehető be, nagy adagban pedig veszélyes, oly csodálatos módon fokozza az étvágyat és emésztést, hogy a betegek és gyengékedők jó erővel élnek. — Pentzold ur, a gymorbojások Pasteurje és Kochja „Oressin” (étvágy) névre keresztelte találmánya tárgyát.

A szivarozó és gyufahasználó közönséget gyakran boszantják az új találmányok, a gyufaautomaták. Egy se jó. Most telán sikerült egyet készíteni, amely beválik.

Az elektromosság egyik tért a másik után hódítja meg. Egy találmány amerikai a szivarozás élvezeténél is szolgálatkészségre teszi, mivel gyufa nélkül tüzet ad. A szerkezet működő részei egy tokba vannak elhelyezve, amely nagyon hasonlít egy közönséges szivarhoz. A tok faedényből áll, szivar színű posztóval vagy papírral bevonva. Szélesebb végén keresztül platinasodrony vezet, amely asbest rostokkal van izolálva és spirallalakuan fősodorra. A tekervény közt egy golyócska oly módon létesít az áram és a sodrony közt vagyis az áramot a sodronyba vezeti. Ennek következtében a sodronynak a tokból kiérő része izzóvá lesz, ugy hogy a szivar meggyújtható. A szemléltőt még félrevezethetjük, mert ugy látszik, mintha a szivar egy közönséges szivaron gyújtott volna meg.

Apróságainkat egy hasznos kis szer ismertetésével fejezzük be. A kézen és minden néven nevezendő tárgyon levő tintafoltok eltávolítására kintűnő szernek bizonyult a dr. Woldau által feltalált tengerolaj, amely a következőkből áll: finom porrá tört terratolith (terra miraculosa Saponiae) és ecetsavas nátron. A keverékhez krotolonolajt öntünk, amelyet rögtön a fölmelegítés után kibújni hagyunk és elszáppanosítunk. A keverék kibúlv szilárd tömeget képez, az a tulajdonsága van, hogy vele minden tintafoltot el lehet távolítani.

kivételt, ahol a városi levéltár-anyag az 1247. évvel kezdődik.

Vármegyeyi levéltárunk legrégebbi oklevele 1561-ből való, ami azt mutatja, hogy levéltár-anyagunk csak a XVI-ik századdal kezdődik. E tekintetben is egészen analog jellegű tehát levéltárunk az alföldi törvényhatóságokéival, amennyiben a m. kir. belügyminisztériumhoz 1880-ban e tárgyban beérkezett hivatalos adatok szerint az alföldi törvényhatóságok közül Pest 1638, Csongrád 1714, Torontál 1777, Hódmezővásárhely 1691, Nagy-Kőrös 1636, Debrecen 1605, Kecskemét 1591-ik évtől kezdve mutathatnak fel régi iratokat.

A belügyminiszteri jelentésekben Bács-Bodrogh vármegye törvényhatósága csak az 1726-ik évvel szerepel a levéltár-ügy régisége dolgában, a legújabbban folyamatban levő levéltár-rendezés azonban azt mutatja, hogy jóval régebbi irataink is vannak, nevezetesen, hogy okiratok szórványosan már a XVI-ik századtól fogva fordulnak elő, az összefüggő levéltár-anyag pedig 1712-től kezdődik.

Mindezt a vármegyeyi levéltár-anyag belbecsének hangsúlyozása és a kutatni óhajtó történészek tájékoztatása szempontjából említjük itt fel s felemlítjük, sőt ha alkalmunk nyílik, tüzetesen is körvonalazzuk a központi szakkörök előtt majd akkor, amidőn a vidéki levéltárak általános rendezése napirendre kerül.

A kormány- és szakkörökben szó van ugyanis ez idét a levéltárak egyenes reformjáról, mely tudvalevőleg nem kevesebbet céloz, mint a budapesti országos levéltárnak államlevéltárrá való nyilvánítását, a vidéki levéltárak centralizációját s az államlevéltárnak való alárendelését, végre a vidéki törvényhatóságoknál u. n. új irattárak felállítását. A centralizációt külföldön eddig két módon foganatosították, t. i. vagy a vidéki levéltárak történeti érdekű részét szállították a központi államlevéltárba, vagy pedig a vidékeken alkottak nagyobb levéltári központokat, melyeknek nálunk a jövőben némelyek a királyi táblák székhelyeit vélik kijelölhetni. Mindkét módnak meg vannak a maga előnyei és hátrányai, sőt meg vannak történelmi és magánjogi akadályai is, ezeknek részletezésével azonban e helyütt foglalkozni nem lehet feladatunk.

Dudás Gyula dr.

Helyi és megyei hírek.

Alapszabályok. A bulkeszi első temetkezési egyesület, a püvicsai olvasóegyesület és az adorjani gazdasági olvasóegyesület alapszabályai a miniszteri megerősítéssel ellátottak.

Kedvezmény a szinigazgatóknak. A kereskedelmi minisztérium a magyar államvasutak összes vonalain kedvezményeket engedélyezett annak a 32 vidéki szinigazgatóknak, a kik belügyminiszteri engedéllyel működnek.

Lemondott állásáról. Milassin Ignác, szabdkai városi pénztárnok, lemondott állásáról. Emittettük a minap hogy a szabdkai városi pénztárnál nagyobb rendellenességek merültek föl, a miből folyólag kijutott Milassinak is a fegyelmi bíró. Ennek következtében történt meg a lemondás.

Német-Palánkán egy második gyógyszerterát akar felállítani Deesi Dezős gyógyszerész. Folyamodott a vármegyeyi törvényhatósághoz az engedélyért.

Tornaversenyek Palicson. E hó 24-én, vasárnap, Palicson országos jellegű versenyeket rendez a szabdkai tornaclub. Ez alkalommal eltekintve a változatos műsortól, az athleta szövetségnek két érdekes vendége lesz Thomas Stubbing Birminghamból és Ricardo Perry Wolverhamptonból, kik különösen az atletikai klubok által lettek kiküldve az asphal verseny pályát megismerlni és barátságos mérkőzésre kihívni ököl- és fegyvervívásban Magyarország összes szakembereit. A bajnoki kardvívásban Szathmáry Tihamér Magyarország kardvívó bajnokjelöltje nyílt kihívást intéz Magyar ország összes amateur vívóihoz, melyben kijelenti, hogy a folyó hó 24. és aug. 7-én Palicson megtartandó bajnoki vívásban a védői tisztséget fentartja.

Polgári iskola Ó-Kanizsán. Ó-Kanizsa község elhatározta, hogy polgári fiúiskolát fog fölállítani. A határozat jóváhagyás végett beküldetett már a megyeyi törvényhatósághoz.

Tanulók szavalati estéje. A bezdáni tanulóifjúság folyó 1892. évi július hó 23-án szombaton, Per Ottó kávéházi termében, táncal egybekötött játékonycélú szavalati estélyt rendez. Műsor: Vigjátéki megnyitó, zongorán előadja: Farkas Ferenc ur. 1. „Pókainé” Gyulai P. tól; szavalja: Szezyfried József IV. év. kép. növ. 2. „Loco” (monolog) Gaal M. tól; előadja: Sztahulyák Ferenc VI. oszt. gimn. tanuló. 3. „Kont” Garai J. tól; szavalja: Czirfusz Károly IV. oszt. gimn. tan. 4. „La Petit Polka de Concert.” Valace op. 13. előadja Farkas F. ur. 5. „Bucus” br. Eötvös J. tól; szavalja: Topál Imre VII. oszt. gimn. tan. 6. „Ebéd után” Petőfi S. tól; szavalja: Fleischer Vendel II. év. kép. növ. 7. „Orr” (monolog) Peterdől; előadja: Perr Ottó VII. oszt. gimn. tan. 8. „Török induló” Beethoven tól; zongorán előadja: Sztahulyák VI. és Bosnyák István IV. oszt. gimn. tan. 9. „Az én lakásom” Tompa Mihálytól; szavalja: Deutsch Antal VII. oszt. növ. pap. 10. „Coriolán” Tárkányi B. tól; szavalja: Horváth Gyula VI. oszt. növ. pap. 11. „Vándor élet” Petőfi S. tól; szavalja: Vakanetz Sándor III. oszt. gimn. tan. 12. „Népdalátirat” Tariczky tól; zongorán előadja: Farkas Ferenc ur és Csirszka Konrad III. oszt. gimn. tan. 13. „Egy kedves ember” (monolog) Gabányi Á. tól; előadja: Alföldy Vidor III. év. kép. növ. 14. „Az együgyű paraszt” Szentjóni Szabó L. tól; szavalja: Pencz Agoston VII. oszt. gimn. tan.

Vajszkáról a következő sorokat vettük: Knézy szül. Litvay Mariska, a vajszka-bogyáni körjegyző neje, a ki nem régen a vajszkai templomban levő oltári szentségtartóra egy aranyozott filligran virágkoszorút vett, legújában ismét egy szent Antal ábrázoló értékes és szép képet hozott a templom részére; férje pedig Knézy József körjegyző, egy négyhangú oltárcsengőtlyvel járult Istenháza ékeségének emeléséhez.

Verekedés. Egy érdekes panaszt fog a járás-bírószághoz a következő: Az ügy egy éjjeli borozgatásnak volt a következménye s abban állott, hogy G. V. t a Csitaonica vendéglőből kijövet elverte B. J. és G. D. helybeli két kereskedő. Mindenesetre szomorú, hogy nem tudják tartóztatni magukat az ilyes tettektől oly egyének sem, akik különben az intelligensebb polgárok közé számítják magukat.

A leánygymnázium ügyével erősen foglalkoznak. Közvetettek a napokban egy proklamációt is, a melyből megtudjuk, hogy a létesítendő intézet célja a következő: I. Ideális célok: 1. a modern nő eszményének nemzeti alapon való megtestesítése, a női élet egyszerű reformjával, higiéniás nevelés alapján, s a munkára mint a boldogság föltételére való képzéssel, az erő és az érzékek s itt különösen a szépezzékek kifejtése által; 2. az iskola útján ma elérhető legmagasabb fokú általános műveltség megadása. II. Konkrét célok: 1. az egyetemi tanulmányokra való előkészítés; 2. a nők keresetképeségének fokozása, előkészítés mindazon pályákra, melyekre az érettségi bizonyítvány jogosít. Ezt a képzést, főleg fiziológiai tekintetek miatt, nem lehetne a mai nyolc éves gymnázium keretében a növendékek egészségének komoly veszélye nélkül elérni. Annál fogva a leánygymnázium számára 9 évi tanfolyamot állapítottak meg. Az intézet előadásai kizárólag a délutáni órákban (3-7) lesznek. Ez által vált lehetővé az intézet részére a délelőtti folyamán másutt elfoglalt kintűnő tanerőket megnyerni és ami szintén jelentős dolog — nem vonják el a leányokat a háztartás legfőbb mozzanataitól. Az intézet tanári kara kiegészítésül egy hölgybizottság szerveztetik, melynek tagjai fölváltva mindennap, előadás alatt és után, a felügyeletet a tanárokkal együtt gyakorolják. A leánygymnázium egy osztályába, ezuttal az elsőbe, csupán 25, legföllebb 30 növendéket fogad el. A fölvétel alapjául vizsgálat szolgál, melynek anyaga szigorúan megfelel a városi elemi iskola négy osztályának. Tandij: egész évre 200, félévre 100 frt, mely azonban a szülők vagyoni viszonyaihoz és a növendék tehetségéhez képest felébe vagy egészen el is engedtetik. Az intézet első osztálya amint közlik már szeptemberben okvetlenül megnyílik.

A „bulkeszi csárdán” az alsó bácskaiknak egyik legnépszerűbb mulatóhelyén, a petrováci ifjúság, karöltve a bulkeszivel, e hó 16-án egy minden tekintetben sikerült mulatságot rendeztek. A fesztelen jó kedvet, mely az estélyt jellemző, a tűzijáték, táncverseny és kivált a tréfas tombola fokozta és ugy történt, hogy a kulai Ferkó bandájának hurjai mellett a közönség csak a késő reggeli órákban tudott egymástól megválni, magával vivén soká felejthetlen emlékeket. A négyest 40 pár táncolta. — Az összes bevétel 68 frt 62 kr, a kiadás 37 frt 62 kr volt, marad tiszta jövedelem 31 frt, mely összeg a petrováci önkéntes polg. tüzoltó egyesület javára fordított. — A táncban részt vettek vidékünk elismert szépségei u. m. Fischer Nándorné Mariska és Jozsa leányával, Reiszné Gajdosról, dr. Gerich Endréné, Walachné Vilma leányával, Altmanné leányával, Garayné, Rózsa Irma kisasszony, Steinhachék, Goldbergerék, Ruffék Petrovácról, dr. Czibur Károlyné Anna nővérel, Gotthardt Samuén, Löw Frigyesné, Steblerné, Neidhöföerné Dorottya s Katia leányával Bulkeszről. — A kintűnő mulatság rendezésének fáradsalmait Rényi József, dr. Czibur Károly, Kugler Béla és Ladányi Lamberg viselték.

A mi sajtópörünk. A szomszéd azt újságolja, hogy Landau Lázár táncmester sajtópört indít a „Bácska” ellen.

A gabonabehordási tilalom s illetve az ezt megállapító szabályrendelet így az aratási és eséplési idők körül rendszeren ad panasza okot. Nemrégiben a megyeyi közgyűlés tárgyalta egynehány ó-sztapári polgárnak a behordás megengedése iránt beadott kérvényét, most meg a földmívelésügyi miniszter határozott ily ügyben. Majszi Matia és társai ó szivaci lakosok folyamodtak a tüzrendészeti szabályrendelet módosítás iránt. A földmívelésügyi miniszter a folyamodványt elutasította.

Halottitör temetés és halott nélkül. Bajszáról írják lapunknak a következő históriát: Helyben egy bizonyos Szántó Anna nevű asszony hosszabb idő óta betegeskedik, az utóbbi időben különösen e hó 15. és 16-án oly rosszul volt, hogy 16-án, azaz szombaton d. u. 3-4 órára halála várható volt. Erre kapja magát fia, s sürgönyöz, ir levelet Moholra, Petrovoszellóra, Hegyesre, Csantavérre, melyek szerint anyja szombat d. u. 4 órákor meghalt. Vasárnap már mozgósítva lett az összes rokonság; délből már itt vannak a gyermekek, unokák, mindenféle közeli és távoli rokon, hogy jelen legyenek a temetésen. Kész a koporsó, halottas ruha, gyertyák, de az asszony még él s nem is akar meghalni. Képzeltetni miként érezhette magát az öreg asszony, mikor legfiatalabb fia belép s így szólítja meg az öreg anyát: „Hát kend még él, hisz én kendnek temetésére jöttem”. A vendégek azonban nem riadtak vissza, s megülték a halotti tort az öreg asszony életében. Hogy a dolog még komikusabb színt mutasson, d. u. 4 órára Topolyáról még a halottas gyászkoeci is ájt a temetésre.

Templomrablás. E hó 14. és 15-ike közötti éjjelen Szabadkán a szt. ferenciek templomában ismeretlen gonosztervők jártak s elvittek magukkal egy arany velencei láncon függő kis aranykeresztet, három darab Napoleon s hat darab kisebb nagyobb aranyat. A vizsgálatot megindították.

Mulatság. A zentai önkéntes tüzoltóegyeslet f. évi július hó 23-án, egyleti szerelvényei gyarapítására, a népkerti köröndben, zártkörű táncvigalmat rendez. Kellemetlen idő esetén a táncvigalom a Schambach-féle vendéglőben fog megtartani.

Magyarország kórházai. Müller Kálmán dr., budapesti egyetemi tanár, Magyarország kórház-ügyeit szándékozik ismertetni egy készülőben levő munkájában. Ez ügyben most egyes törvényhatóságokhoz fordult adatokért s többek között megkereste ez iránt a megyeyi és városi törvényhatóságunkat is.

Melléklet a „Bácska” 57-ik számához.

Erdei multság. A „Zombori iparos dalárda” folyó évi július hó 24-én (vasárnap) a Sikara erdőben erdei multságot (juliálist) rendez, melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja. Belépődíj 40 kr. Kezdeté délután 4 órakor. — Kellemetlen idő esetében a hó 31-ére halasztatik. — A nagyérdemű közönség becses partfogásáért esd a „Zombori iparos dalárda”.

A Délvidéki Kárpát-Egyesület közli a következő Tervezetet: A „Délvidéki Kárpát-Egyesület” folyó évi augusztus hónap következő kirándulásokat szándékozik rendezni: I. 1892. augusztus hó 6., 7., 8., 9., 10., 11., esetleg 12-én: Temesvár — Karánsebes — Pojana Mürül (kocsin) — Peatra Blajuluj (2089 méter) — Dealu negru (2101 méter) — Vurfu Pietri (2195 méter) — Petranul (1898 méter) — Klopotiva — Retezat (2477 méter) — Vurfu Pelaga (2507 méter) — Vurfu Zenoga — Zenoga tó (tengerszem) — Paltina (2145 méter) — Piatra Szerkisorra — Murariu — Tuzilla — Curesite — Dobrovir — Crajova — Boldovénu — Vurfu Vlaszku mare — Vurfu Vlaszku mika — Cserna-völgy — Herkulesfürdő — Temesvár. Össze-jövetel 1892. évi augusztus hó 6-án, reggel 5 órakor, a temesvári-józsefvárosi indóház éttermében. Elindulás 5 ó. 35 p. vonattal. Az érkezés az egyes pontokra, valamint a kirándulásnak tartama pontosan előre nem állapítható meg, mivel az egy az időjárásról, mint több más körülménytől függ. Több időt, mint a fent felsorolt 7 napot azonban a kirándulás nem fog igénybe venni. A költséget, ellátást és elszállásolást (Herkulesfürdő kivételével) beszámítva, naponta 5—7 forintot fognak kitenni. Az utazás a vasuton a III. osztályban, Karánsebesről Pojana-Mürülig kocsin, a többi uton gyalog történik. Gyengébb gyaloglónak külön bátasló ajánlatik, mely naponta 1 frt 50 krba, 2 frtba kerül. Felszerelés: Nyári és téli öltözet, köpenyeg vagy téli kabát, Jäger-vagy turista ingek, jó (nem új) lábbeli, zsebkész, ivó-pohár és lehetőleg pokróc vagy más jó takaró, mivel előreláthatólag 3—4 éjszaka szabad ég alatt fog tölteni. Jelentkezések 20 frt előleg beiktatásával f. évi augusztus hó 2-áig Scholmaschi Ágost, m. kir. pénzügyi titkár úrnál, Temesvárott (nagykormányzósági épület, II. emelet, 11. sz. ajtó) történhetnek. Jegyzet. A kirándulás csak az eszeten tétetik meg, ha legalább 4 résztvevő jelentkezik. II. a) Temesvár — Bázias — Vaskapu — Ada Kalé — Koronakápolna — Orsova — Herkulesfürdő — Temesvár. b) Herkulesfürdő — Jablanica — Prigor — Almás-völgy — Bozovics — Steyerlak — Anina — Marillavölgy — Oravica — Temesvár. 1892. augusztus 14-én: Reggel 4 ó. 30 p. összejövetel Temesvárott a józsefvárosi indóházban. 5 ó. 10 p. elutazás vonattal (III. oszt.) Báziasra. Erkezés oda 8 ó. 50 p. onnan külön hajón a Dunán lefelé egész a vaskapuig az összes vízszabályozási munkálatok megtekintése mellett, visszafelé kiszállás Ada-Kalé szigetén (török-falu), koronakápolna, Orsovára. Onnan külön vonaton Herkulesfürdőre, hova a társaság este érkezik és elszállásoltatik. 1892. augusztus 15-én: Herkulesfürdőnek megtekintése, kirándulás a barlang és a vízveséhez, valamint a Csorics magaslatra. Azok, kik a b) alatti kirándulásban részt nem vesznek, tetszés szerint haza utazhatnak. Azokra nézve, kik a b) alatti kirándulásban is részt vesznek 1892. augusztus 16-án: Reggel 5 órakor elindulás kocsin Jablanicán, Prigoron át Bozovicsra, ott kisebb kirándulás. Ejjelzés. 1892. augusztus 17-én: Reggel 3 órakor elindulás kocsin Steierdorf-Aninára, érkezés oda 10 órakor. 11 ó. 20 p. elindulás vonattal Lissavára, érkezés 1 ó. 20 p. onnan gyaloglás (6 kilométer) Marilla-völgybe, érkezés oda délután 3 órakor, a gyógyhelynek megtekintése. Este 6 órakor elindulás gyalog Oraviczára (6 1/2 kilométer), érkezés oda este 8 órakor. Oraviczáról tetszés szerinti baza utazás. (Az utazás Anináról tetszés szerinti vasuton közvetlen Oraviczára vagy Temesvárra is megtehető.) Felszerelés: Egyszerű turistaruha. Költségek: A II. a) kirándulásra ebéd a hajón, Herkulesfürdőben szállás egy éjlelre beszámítva, de további ellátás nélkül, személyenként 12 frt. a II. b) kirándulásra ellátás nélkül, csak az elszállásolást Bozovicson és Oraviczán beleszámítva, személyenként 10 frt. A II. a) és b) kirándulások költségeit is ajánlatnak. Jelentkezések a költségek lefizetése mellett folyó évi augusztus hó 5-éig vagy Scholmaschi Ágost, m. kir. pénzügyi titkár úrnál Temesvárott (nagykormányzósági épület, II. emelet, 11. sz. ajtó), vagy Csasznek József kereskedő, egyleti bizottsági tag úrnál Temesvárott (Józsefkülváros, Scudier-tér) szóbelileg vagy írásbelileg történhetnek. Későbbi jelentkezések ugyan elfogadhatnak, de azoknál a rendezőség az elszállásolást nem vállalhat kezességét. Az összes fenti kirándulásokra tagok által bejelentett vendégek szívesen láttatnak. Az egyesületnek titkársága szívesen szolgál bővebb felvilágosítással. Temesvárott, 1892. évi július hó 9-én. A „Délvidéki Kárpát-Egyesület” választmánya nevében: Petheő János, egyesületi elnök. Scholmaschi Ágost, egyesületi I. titkár.

A kocsmai palackok. Körrendeletet bocsátott ki a belügyminiszter, mely szerint a kocsmákban csak oly palackokban és poharakban szabad bort avagy egyéb szeszes italokat elárúsítani, amekben ki van tüntetve az ürméret. Természetes, hogy a hatóságok ellenőrzik az ürméret jelzésének valóságát is.

Örült asszony. Egy asszonyt vezetett a napokban karonfogvást két rendőr. Legelőbb is a rendőrségre vitték Terzits Milosné, onnan meg a kórházba — megfigyelni. Ugy történt, hogy az asszony boldog-boldogtalant karonragadott az utcán és féktelen jövedvet mutatva énekelt. Föltűnt a szerencsétlen asszony magaviselete mindenkinek, meglátszott rajta, hogy nincsen rendén a szénája. Mikor aztán a rendőrök bevezették magukkal a főkapitány elé, nyomban megragadta a főkapitány karját és nagy hadonászás mellett dalolni kezdett neki is. Most a kórházban őrzik a jövedvű boldogtalant.

Egy pofonért halál. Marjul Lázár és Rujan Pál együtt pálinkáztak a bajmoki kérészőllői nagy-kocsmában. Az alkohol annyira fölhevítette őket, hogy szóváltásban keveredtek s e közben Marjul arculította Rujan Pált. Ez hazament, elövelt egy nagy konyhakést, visszaesietett a kocsmába s Marjul Lázár mellébe döfte az acélt. A megszuirt ember a sebére tette a kezét s kitántorgott az utcára. Ott fölbukott és meghalt. A tettest letartóztatták.

Tüzeset. Szerdán, július 20-án, esti 8 órakor kigyult Schäfer Kristóf helybeli kereskedőnek a szivaci út mentén, a Thum és Odry-féle szállások között lévő földjén egy 80 keresztből álló árpakaszalja. A gabona persze teljesen odaégett s a kárt 400 frtra teszik. Biztosítva nem volt. Ugy hiszik, hogy a tűz gyújtogatás következtében keletkezett.

Idegenek névsora a Vadászúrt szállóban július 15-től 21-ig: Boromisza N. polgármester, Zenta. Dr. Kern Lajos ügyvéd, Kula. Pasko Emil utazó, Bécs. Hecht Emánuel utazó, Bécs. Vancsó György birtokos, Budapest. Murecsán György gyáros, Bécs. Putis Antal utazó, Bécs. Schwarz Samu utazó, Bécs. Fodor József kereskedő, Budapest. Lustig Károly utazó, Ujvidék. Frank N. vállalkozó, Ujvidék. Grünzweig József utazó, Budapest. Stern Miksa utazó, Budapest. Bauer Sándor kereskedő, Budapest. Krah József kereskedő, B.-Almás.

Művészet és irodalom.

Knorr Alajos „Önügyvédje” ötödik teljesen átdolgozott és javított kiadásban jelenik meg ifj. Nagel Ottó könyvkereskedő kiadásában Budapest, Muzéumkörút, a nemzeti színház bérházában; egy munka, mely hasonló munkák közt elismert használhatóságánál fogva két évtizedet meghaladó időn át mindig keresett kézikönyv maradt, melynek további feladata is az leendő, hogy minden jogviszonyok között megbízható és kimerítő utasítással szolgáljon mindenkinek, valamint azoknak is, kik jogsegélyt igénybe venni kénytelenek. Az első füzetben, melynek ára 30 kr, a szerző a közjogi részt kezdi ismertetni; nevezetesen a törvényhozó hatalmat, a főrendikar szervezetét, közli a főrendiházi tagságra jogosított családok névsorát; a képviselőválasztás szabályait, a választói jogosultságot megállapító törvényes intézkedéseket; ismerteti a képviselőház szervezetét; a törvények kihirdetésének módját, és a delegációk szervezetét és tárgyalásának módját. Ezután áttér a végrehajtó hatalom kezelésének ismertetésére; meghatározza a végrehajtó hatalom fogalmát, megnevezi az ennek gyakorlatára hivatott közegeket; ismerteti a m. kir. miniszterium teendőit, az egyes miniszterek jogait és kötelességeit, a miniszterium szervezetét és különösen minden egyes miniszteriumok ügybeosztását és ügyosztályainak ügykörét, az államszámvevőszék hatáskörét és a közös kormányhatóságokat, a közös külügyminiszterium és pénzügyminiszterium ügykörét. Az egész mű tartalma tekintetében utalunk a részletes ismertetést tartalmazó előfizetési felhívásra és eme mindenre hasznos munkát ajánljuk a t. c. olvasó közönség figyelmébe és partfogásába.

A „Vasárnapi Ujság” július 17-iki száma a következő tartalommal jelent meg: „Valutánk rendezése.” (Wekerle Sándor pénzügyminiszter arcképevel; Kozmata fényképe után metszette Morelli.) — „Apró versek.” Költemények Torkos Bélától. — „Pesti báci.” Elbeszélés. Irta Szanday Zénó. — „A milleniumi kiállítás kérdése.” (A Magyarország ezer éves fenállásának emlékére rendezendő kiállítás tervrajzával Straub Sándortól és Kolbenheyer Gyulától.) — „Az új pénz.” (Az új magyar pénz 16 rajzával.) Fekete Ignáctól. — „Zonia.” Elbeszélés. Irta Crawford Osvald. (Képpel.) — „Gróf Széchenyi Ödön bosa.” (Arcképpel.) Bárány N. Ernőttől. — „Dr. Nendtvich Károly.” (Arcképpel.) — „Kozma Ferenc.” (Arcképpel.) — „A külföld pénzei.” (40 jelenlévő külföldi pénz rajzával.) — „Az angol választások.” (Képekkel: 1. Gladstone kortesbeszédét tart Edinburghban. 2. Falusi politikuskok.) — Irodalom és művészet; Közintézetek és egyesületek; Mi újság; Egyveleg; Sakkjáték; Képtalány stb. rendezte rovatok. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 2 frt, a Politikai Ujdonságokkal együtt 3 frt. — Ugyancsak a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem utca 4. sz.) megrendelhető a Képes Néplap legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 1 frt 20 kr.

Titel történetéről.

(Monografiai adatok.)

VI.

A Duna és Tisza köze, Szerémség és a szomszédos Bánság hajdanta avar uralom alatt állottak. A titeli járásban azonban nem maradt nyomuk; avar gyűrűk sehol sem láthatók. Azt hiszem, hogy a titeli fensik, mint természetes erőd szerepelhetett, mely mindent víztől körülveve feleslegessé tette a gyűrűk építését; egyébiránt tudvalevő dolog, hogy a ringek majdnem kizárólag csak a sík, vagy kevésbé dombos vidéken fordulnak elő. De nincs kizárva az sem, hogy az avar uralom alatt e helyt szlávok laktak, kik vazallussai valának a kánoknak.

Nagy Károly fia Pipin, az avarok uralmát 796 ban tette tönkre Szerémségben, frianli Erich-chel és Iván horvát bán szövetségében. 803-ban a frank fejedelem befejezte meghódításukat, felvettette velük a keresztény vallást. Az avarok utolsó okmányi felemlítése 826-ból való.¹⁾

Nagy Károly Szerémségből egy határorgrófságot alakított, melyet a görög írók „Frankochorion”-nak, azaz frankvidéknek neveztek el. Ebből lett a mai Fruška-Gora elnevezés. A horvátok és szerbek a frankokat „frong”-nak nevezték, innét a fensikot „Fronzka-Gora”-nak, a mai nyelven Fruška Gorá”-nak.²⁾

Ezen grófság biztosítására a frankok egy gyarmatot is alapítottak, Frankavilla néven. S most felvethetjük a kérdést, vajon hol fektűt ezen erődített hely? — Lásuk előbb többi többi véleményét. Iványi István szerint a titeli fonsikon, talán maga Titel, a mit a Frankavilla névre emlékeztető s Titelhez közel fekvő Alsó- és Felső-Kovil és Vilovó helységek elnevezése kétségtelenné látszik tenni.³⁾ Bárány Agoston írja, hogy az avarok fékentangására (kiket a Bánságba űztek) a Tisza torkolatánál Titellel szemközti egy várost kelle építtetnie, hová frankokat szállított. Ezen adatot Griseliniől vette.⁴⁾ Sopron Ignác azt állítja, hogy a Tisza torkolatától néhány kilométernyire a titeli fensikon egy romban heverő római castrumon erős várat építének a frankok.

¹⁾ Iványi, Szabadka tört. I. 31. l.

²⁾ Maretić, Slavuni u davnini, 75. l.

³⁾ Iványi, Szabadka tört. I. 31. l.

⁴⁾ Bárány Agoston, Torontál vármegye hajdana, 10. l. Griselini I. 13.

Sőt Acumincumot is felépítették (a mai Szlankamen alatt).⁵⁾

Szép logikája és alapos tanultságra vall Lőzsárd Nándor értekezése „Francovilla és Francochorion”-ról.⁶⁾ Szerinte a város a mai titeli fensiknál fektűt a mai Vilovó községnél; és innét nyerték elnevezésüket Alsó- és Felső-Kovil, valamint Kovil-Szt.-Iván.

Frankovilla a XIII. században említették utoljára. 1241-ben a kunok dúlhatták fel. Később a kereszties hadjáratok alatt újból említették⁷⁾ egy zárda kapcsolatában. Szt. Ferenc szerzete Magyarországon terjeszkedvén, IX. Gergely pápa, hogy IV. Béla királynak némi kedvezést tegyen, János szerzetest küldé Magyarorszába, ki az itteni kolostorokat a németektől függetlenítvén és az esztergomi custodiatus alá egyesítvén, a ferencesek magyar tartományának 1239 ben első főnöke lón s mint ilyen nagy tiszteletben részesült a magyar kereszténységénél. Ezen Jánosról, ki halála után a katolika egyház a boldogok sorába emelt, Wadding régi iratok nyomán a többi közt azt jegyzé fel, hogy ő halálának napját előre megjövendölte, kijelölvén a helyet is, hová temetetni kíván. A megjövendölt napon csakugyan kimult és teste szekérre tétetett, de mielőtt a lovak befogattak volna a szekérbe, az magától elindult és a folyamom keresztül hatolva, a kijelölt francovillai zárda előtt állt meg.⁸⁾

Kritikailag mérlegelve az adatokat, csakis Wadding és Griselini vehetjük tekintetbe, valamint a Kovil és Vilovó nevű jelenleg is fenálló községek neveit. Mielőtt bebizonyítanók, hogy hol fektűt a Frankovilla, felemlitem még Csepapovits minden alapot nélkülözö állítását, ki Bajára helyezi a várost és a diakovári megye schematismusát, mely Mangyalost (mely 14. századi okmányokban Francovillának említették, holott Nagy-Olaszi) azonosítja vele.

Griselini határozottan írja, hogy Francovilla „an der Mündung der Theiss gegenüber von Titel” fektűt. Ő ugyan rosszul értelmezi előtűnk ismeretlen forrásból közlött történeti adatát, de ez az adat hitelességéből mit sem vonhat le. S mindezt meg lehet oldani, ha tudjuk, hogy a Tisza hajdanta Mosorin felett Kovil-Szt.-Iván és Vilovó felé folyt; s hogy a Duna Felső- és Alsó-Kovil felől Vilovónál egyesült a Tiszával. — Ezek most holt ágak, vagy csak belvizet levezető völgyek. Ilyen van a kovili zárda és Kovil között is. Ha ezen hydrográfiai viszonyokat vesszük alapul, akkor tényleg Francovilla a Tisza torkolatánál Titellel szemben fektűt, azaz a mai Vilovó helyén és az utóbbi község nevében él a vár emlékezete. Látjuk tehát, hogy hibás a torontáli megyébe Francovillát áthelyezni, vagy pláne mint Bárány teszi, az onlasi várral identifikálni.⁹⁾

Ezen állításunkkal és a Tisza torkolatának Vilovóra való áthelyezésével nagyszerűen egyez Wadding régi feljegyzése is. Igaza van Lőzsárdnak, hogy Szent János szerzetes sírja után nyerte elnevezését, miután János szerbül Iván. A két Kovil is bizonyára kétségtelentül Francovillához tartozott, mely a vilovói várból és a körüllevő gyarmatokból állott, egy nagy telepet képezvén a Tiszán túl a visszabuzdított avar törzsek ellen. A frank krónikás feljegyzéseivel is egyez állításunk, ki világosan állítja, hogy a frankok csak a Tiszaig nyomultak, és azt át nem lépték.

Titel ennek folytán szintén a frankok uralma alatt lehetett, de jelentéktelen helyecske volt bizonyára, mely a Titel és Perlasz közötti hat kilométer széles mocsárrét előtt terült el.

Részemről Francovilla gyarmattelep és vár fekvését bebizonyítottunk látom s az semmi esetre sem feketett Titelen, mint Iványi gondolja, avagy Nagy-Olaszin, Baján és Olnason. Maga a grófság (francochorion) határait nem céloz meg határozni; csakis a titeli járásban való kiterjedését említem fel. A határvonal a mai kovili zárda felől jöhetett Kovil alá, innét Vilovóra és Titelre s magában foglalván a titeli fensikot a Bácska rónai felé tartott.

Dr. Thim József.

Utazás Amerikába.

Az országos magyar gazdasági egyesület tanulmányutat fog rendezni Amerikába.

Az út rendezésére kiküldött bizottság két utitervet dolgozott ki. Az egyik 60 napra, a másik 90 napra szól s így azok is, a kiknek elfoglaltságuk a három havi távollétet meg nem engedi, résztvehetnek a kirándulásban. Intézkedések történnek továbbá arra nézve is, hogy azok, a kik speciális tanulmányokat óhajtanak tenni Chikágóban, minden hátrány nélkül elválhassanak a társaságtól.

Az összes jelentkezők Budapestről együtt indulnak és együtt teszik meg az utat Angolország, New-York, Newport, Boston, Albany, Niagarán keresztül Chikágóba, hol az utasok 14 napot töltenek a kiállítás megtekintésére. Innét azok, a kik:

I. a 60 napig terjedő utban vesznek részt, mennek Springfield, St.-Luise, Luisville, Cincinnati, Washington, Philadelphian át vissza New-Yorkba s onnét Angolországon keresztül vissza Budapestre;

II. a 90 napig terjedő utban résztvevők Chikágóból St.-Paul, Mineapolis, Fargo, Bütte, Portland, St.-Franciscoba, innét St.-Lake City, Colorado, Kansason keresztül Springfieldbe s St.-Luis, Luisville, Cincinnati, Washington, Philadelphia, New York és Anglián keresztül haza.

Az eddigi számítások szerint befizetendő leend az I. csoportnál a 60 napig tartó utnál 1150 frt. Melyért a résztvevők kapják az összes vasutakon és gőzhajókon az I-ső osztályu helyet, a tengeri uton és Amerikában 45 napi elsőrangú szállást, teljes ellátás, t. i. napi 3-szori étkezéssel, az amerikai vasutakon a háló- és szalonkocsik használatával.

A II. csoportnál a 90 napig tartó utra a befizetés 1700 frt. Ezért kapják az utasok az I. oszt. jegyeket az összes vasuton és hajón megtett utakra, az amerikai vasutakon az ebédlő- és szalonkocsik használatával, a tengeren és azonkívül Amerikában 75 napi teljes ellátást.

⁵⁾ Sopron, Monogr. von Semlin u. Umgebung. 69. l.

⁶⁾ Délmagy. tört. és rég. Ertesítő. I. 1875. 127.

⁷⁾ Zalka, Szentek élete, I. 285.

⁸⁾ Délm. tört. és rég. Ertesítő. I. 133. l.

⁹⁾ Torontál. hajd. 82. és 84. l.

tással, lakás és napi 3-szori étkezés elsőrangú szállodákban, a vonaton vagy az egyes kirándulási helyeken.

Helyi és nyelvismerttel rendelkező kellő számú vezetőkről mindenütt gondoskodva leend.

Az utazás 1893-ik évi július vagy augusztus hónapokban venné kezdetét.

A Budapesttől Liverpoolig tartó ut alatt az utasok élelműkről maguk gondoskodnak, basonlókép saját kiadásukat képezik a szórakozás, mulatság stbire fordított költségek is, a melyek kinek-kinek egyéniségétől függően, előre meg nem állapíthatók.

Remélhető azonban, hogy Budapesttől—New-Yorkig tartó utazásnál, mely ma a hajón való első rangú ellátással együtt 550 forintra van felvéve, a csikágói kiállítás alkalmából az egyes közlekedési vállalatok között okvetlen kifejlődő verseny folytán, nagyobb összeg leendő megtakarítható.

A kirándulásban részt vehetnek az országos gazdasági egyesületnek már belépett vagy ezután belépő tagjai.

Az o. m. g. e. tagjain kívül fel leend hiva a részvételre:

- a mérnök és építészet egyesület,
- az országos kertészeti egyesület,
- a természettudományi társulat,
- az orvosegyesület.

Felkéretnek egyúttal a földművelési, kereskedelmi és pénzügyi m. kir. ministeriumok, hogy megfelelő szakembereket küldjenek ki a tanulmányutra, a kik nemcsak maguk teendik a látottakat tanulmány tárgyává, de a kirándulóknak is segítségükre lehetnek szakismereteikkel.

Mivel az o. m. g. e. tagjai közül már többen jelentkeztek, a bizottság a fent nevezett egyesületek nyilatkozatai után azokkal közösen úgy állapítja meg a jelentkezési határidőt, hogy az előkészületekre még kellő ideje legyen.

Felhívja egyúttal a bizottság a t. gazda és érdeklődő közönséget arra, hogy hazai mezőgazdaságunk és egyéb kulturáraink fejlődésére feleltesse fontos az, hogy az amerikai viszonyokat minél többen tegyék tanulmány tárgyává.

A részvételi díj, tekintve az ellenében tett szolgáltatásokat s az Amerikában a kiállítás tartama alatt okvetlen bekövetkező nagyobb drágaságot, kedvezőnek mondható.

Mivel azonban az összeg mégis tekintélyesebb, a bizottság azért is szükségesnek látta a feltételeknek még a folyó évben eszközölt közzétételét, hogy az érdeklődőknek alkalmat nyújtson már előleges megtakarítások által, pl. kéjtudás, fürdőzésnél stb. a részvétel megkönnyítésére.

Az utvonat az érintett országok és városok ismeretése és előleges leírására a bizottság egyik tagját Miklós Ödönt, a ki egy ízben már hosszabb időt töltött Amerikában, kérte fel.

Közgazdaság.

Vasuti alkalmazottak érdekében. A kereskedelmi miniszter rendeletet adott ki, melyszerint a megrakott pályakocsikon, a fékezőket kivéve, senkinek helyét foglalni nem szabad. E rendelet a vasuti alkalmazottakat balesetek ellen akarja megvédeni.

Bortermelők egylete. Ujvidéken — mint lapunk mult számában az alapszabályok megerősítésének közlésevel jeleztük — bortermelők egylete alakult. Az egylet céljaira vonatkozólag a következőket közölhetjük: Célja az amerikai, s hazai szőlővesszők termesztése és nemesítése is, hogy azokból tagjai részeltessenek. Egy-letli célra szolgál a város részéről ingyen adott 4 holdnyi, és az egylet részéről a várostól kibérelt 147 holdnyi terület. Ez időszertei elnöke az egyletnek: idősebb Jójárt János; alelnöke: Kovács János; titkára: Berencz Mihály; pénztárnoka: Kovács Döme. A választmány 25 tagból áll s van az egyletnek összesen 175 tagja.

A könyvkötő-ipar érdekében. A könyvkötő-ipar lehető biztosítása céljából fölötté kívánatos, hogy a munka egész évre minél egyenletesebben legyen felosztva. A kereskedelemügyi miniszter ennél fogva intézkedett, hogy a hatóságok a könyvkötői munkát lehetőleg a nyári hónapokra adják ki, a mikor az iparosok alig vannak elfoglalva, s a munka is olcsóbb. Míután pedig a munka egyenlő beosztása nemcsak az iparos érdekében fekszik, hanem pontos és szolid kivétel szempontjából is kívánatos, a miniszter a közönséget is felhívja, hogy könyvkötő-munka szükségleteit nyáron biztosítsa.

Hogyan szállítsuk az apró jószágot. A földművelésügyi miniszter a következő rendeletet bocsátotta ki: — 1. §. Kettőnél több borjút, juhot, bárányt, kecskét, malacot s a kisebb szárnyas állatok közül négy párnál többet összekötött lábakkal, akár köz- akár magánforgalomszámra — illetőleg használat céljából szállítani, — vagy vinni s mindezen állatokat tekintet nélkül a mennyiségre, ily állapotban bárminő célra is tartani tilos. A marhavásárra vitt borjúk és bárányok lábai azonban azon idő alatt, míg a vásár tart s a mérlegelés eszközöltetik, legalább öt centiméter szélességű hevederrel összekötethetők; mely állapotban az állatok mindenkor számlára fektetendők. Libák, pulykák s nagyobb szárnyas állatok összekötött lábakkal egyáltalában nem szállíthatók, s azok, házalas esetében csakis hónalj alatt vihetők. Halakat kereszttől fűzve szállítani, vinni vagy tartani tilos. — 2. §. Az 1. §-ban meghatározott mennyiségben felül borjúk, juhok, bárányok, kecskék, malacok csakis fedett s oly kocsikban szállíthatók, hogy az állatok a kocsiban állhassanak. E célból a kocsinak szilárd fenékekkel kell bírnia és sem ezen, sem a kocsik oldalainak alsó részén nyílásnak vagy hézagnak lenni nem szabad. Az oldalak felső részén $\frac{2}{3}$ rész szélességben a deszkák, illetőleg lécek között tág hézagok hagyandók, hogy az állatot kívülről látni lehessen, és a kocsit levegő járhabbá át. — 3. §. Bárminő szárnyas állatok az 1. §-ban meghatározott mennyiségben felül csak ketreces vagy fonott kocsikon, illetőleg ketrecekben vagy kosarakban szállíthatók. E ketreceknek úgy kell készítenie lenniük, hogy az állatok kívülről jól láthatók és megkülönböztethetők legyenek. — 4. §. Az állatok megfelelő etetéséről és itatásáról az eladó, vagy szállító, illetőleg tulajdonos gondoskodni tartozik. — 5. §. Ezen rendelet határozományaiba ütköző cselekményeket és mulasztásokat az 1879. évi XI. t. c. alapján ezennel kihágásnak

minősítem, mely kihágások elkövetői a mennyiben cselekményük, illetőleg mulasztásuk más fenálló törvények szigorúbb határozománya alá nem esik — 20 forintig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők. — 6. §. A jelen rendelet ellen elkövetett kihágások alapján befolyó pénzbüntetések fele részben az illető község szegényalapja, — fele részben pedig a vármegye állattenyésztési céljaira fordítandók.

Vasuti menetrend.

(Érvényes 1892. év május 1-től.)

Budapest — Zimony — Belgrád.

Budapest indul	2:25 éj.	7:35 r.	2:35 du.	9:50 e.
Kis-Kőrös	4:26 éj.	11:00 de.	4:57 du.	1:59 é.
Halas		11:48 de.	5:27 du.	2:55 é.
Kis Szállás		12:14 du.	5:47 du.	3:27 é.
Kelebia		12:34 du.		3:51 é.
Szabadka	5:46 r.	1:46 du.	6:26 est.	5:20 r.
Csantavér		2:11 du.		6:12 r.
Topolya		2:34 du.	6:59 est.	6:44 r.
Hegyes-Feketeh.		2:56 du.	7:16 est.	7:16 r.
Verbász-Kula		3:16 du.	7:30 est.	7:42 r.
Ó kér		3:34 du.	7:46 est.	8:09 r.
Kiszács		3:51 du.	8:00 est.	8:32 r.
Ujvidék	7:34 r.	4:19 du.	8:23 est.	9:15 r.
Karlóca		4:41 du.	8:39 est.	9:47 r.
Zimony ér.	8:50 r.	6:21 est.	9:47 est.	11:56 de.
Belgrád ér.	9:00 r.	7:15 est.	10:05 est.	12:30 du.

Belgrád — Zimony — Budapest.

Belgrád indul	3:02 éj.	5:22 r.	8:00 r.	2:35 du.
Zimony	3:12 éj.	6:02 r.	9:00 r.	3:08 du.
Karlóca		7:14 r.	10:46 r.	5:42 est.
Ujvidék	4:39 éj.	7:37 r.	11:16 r.	6:38 est.
Kiszács			11:38 r.	7:19 est.
Ó Kér		8:23 r.	11:55 r.	7:45 est.
Verbász-Kula		8:35 r.	12:18 du.	8:17 est.
Hegyes-Feketeh.		8:52 r.	12:36 du.	8:40 est.
Topolya		8:57 r.	1:02 du.	9:15 est.
Csantavér			1:21 du.	9:42 éj.
Szabadka	6:34 r.	9:41 r.	2:25 du.	11:00 éj.
Kelebia			2:43 du.	11:24 éj.
Kis-Szállás		10:06 r.	3:03 du.	11:52 éj.
Halas		10:26 r.	3:33 du.	1:06 éj.
Kis-Kőrös	7:46 r.	11:01 r.	4:21 du.	1:58 éj.
Budapest ér.	9:20 r.	1:10 du.	7:35 es.	6:55 r.

Szabadka — Eszék.

Szabadka indul	5:28 reg.	2:10 délután	6:45 este
Tavankut	5:59 "	2:35 "	7:16 "
Bajmok	6:24 "	2:55 "	7:42 "
N.-Militics	7:04 "	3:25 "	8:23 "
Zombor	7:42 "	3:46 "	8:51 "
Prigl.-Szt.-Iván	8:10 "	4:07 "	9:17 "
Szóna	8:28 "	4:21 "	9:34 "
Gombos	8:43 "	4:33 "	9:49 "
Dálya	10:18 "	4:46 "	11:29 éjjel
Eszék	11:50 déle.	7:09 este	4:52 reg.

Eszék — Szabadka.

Eszék indul	3:46 délután	8:45 reggel	11:08 éjjel
Dálya	5:08 "	9:45 "	4:20 "
Gombos	6:33 este	10:59 "	5:36 reg.
Szóna	6:51 "	11:12 "	5:51 "
Prigl.-Szt.-Iván	7:10 "	11:26 "	6:07 "
Zombor	8:01 "	11:53 délután	6:42 "
N.-Militics	8:19 "	12:08 "	7:02 "
Bajmok	9:13 "	12:44 "	7:53 "
Tavankut	9:36 "	1:00 "	8:16 "
Szabadka ér.	10:09 "	1:24 "	8:50 "

Szabadka — Ó-Becse.

Szabadka indul	5:33 reggel	2:50 délután
Békova	6:00 "	3:18 "
Ó-Kanizsa szállás	6:31 "	3:50 "
Bogaras	6:54 "	4:16 "
Zenta érkezik	7:20 "	4:44 "
Zenta indul	8:04 "	5:04 "
Ada	8:40 "	5:41 "
Mohol	9:08 "	6:09 este
B.-Petrovovszelló	9:28 "	6:28 "
Ó-Becse ér.	9:55 "	6:55 "

Ó-Becse — Szabadka.

Ó-Becse indul	5:10 reggel	2:35 délután
B.-Petrovovszelló	5:39 "	3:03 "
Mohol	6:11 "	3:35 "
Ada	6:26 "	3:51 "
Zenta érkezik	7:00 "	4:25 "
Zenta indul	7:21 "	4:45 "
Bogaras	7:51 "	5:15 "
Ó Kanizsa szállás	8:26 "	5:51 "
Békova	8:42 "	6:10 este
Szabadka ér.	9:08 "	6:37 "

Budapest — Szabadka.

Budapestről indul	4 óra 50 perc	délután
Kis-Kőrös	8 "	09 "
Halasról	8 "	56 "
Kisszállásról	9 "	22 "
Kelebiáról	9 "	42 "
Szabadkára ér.	9 "	58 "

Szabadka — Budapest.

Szabadkáról indul	5 óra 03 perc	reggel
Kelebiáról	5 "	21 "
Kisszállásról	5 "	42 "
Halasról	6 "	11 "
Kis-Kőrös	9 "	58 "
Budapestre ér.	10 "	15 "

Naptár. Julius.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
22 Pént.	Mária Magd.	Mária Magd.	10 Nik. 45 vt.
23 Szom.	Apollinár pk.	Apollinár	11 Eufémia
24 Vas.	B 7 Kriszt. vt.	B 6 Tr. Kriszt.	12 D 7 Prokol
25 Hétfő	Jakab ap.	Jakab ap.	13 Gábor főan. zs.
26 Kedd	Anna, B. A. a. Anna	Anna	14 Aquilla ap.

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN ANDOR.

NYILTTÉR.)

Főhivás.

Főhivom mindazokat, akiknek bármily jogos követelésük van a Schön Adolf könyvkereskedő céggel szemben, melyet alulírott a fenti régi név alatt tovább vezetnek, hogy 8 nap alatt jelentkezzenek nálam követéseik kiegyenlítése végett.

Zombor, 1892. július 22.

Tisztelettel

őz. Schön Adolfné,

a „Schön Adolf” cég tulajdonosa.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

Pályázat.

Pékla pusztán egy ispán állása megüresedett. Pályázók, kik a magyar, szerb és esetleg a német nyelvet beszélik, ajánlkozzanak alulírt vezetőségénél.

Nőtlenek előnyben részesülnek.

Pusztapékai mintagazdaság.

3-1

U. p. Kula.

1939. szám.

kig. 1892.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Tovarisoa községében az üresedésben levő s 300 firt évi fizetéssel egybekötött végrehajtói állásra újabb pályázatot nyitok.

Felhívom pályázni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodvényaikat folyó évi augusztus hó 7-ig hozzám nyújtsák be.

N.-Palánkán, 1892. július hó 10-én.

CSUPOR GYULA,

3-2

főszolgabíró.

Kiadó lakások.

A Zrinyi-utcában (belváros) Tárcaj-féle ház átellenében levő 178. sz. ház 1892. november 1-től három évre bérbe adandó.

A főutcában a 163. sz. házban egy utcai és egy udvari szobából álló, külön bejáratu emeleti lakás kiadó.

Gergurov Dániel vaskereskedésében egy jó házból való 14 éves ifju tanoncul azonnal felvétetik.

Mindezekre bővebb felvilágosítással szolgál **Gergurov Dániel** vaskereskedő Zomborban.

Arlejtési hirdetmény.

A t.-földvári (Bács m.) r. k. templom tetejének bezsindelezése és kétszer carbololeummal való bevonása s egyéb tetőjavítási munkák elkészítésére a kik vállalkozni akarnak f. évi július 31-én vasárnap délután 4 órakor a földvári plébánián jelenjenek meg, vagy írásbeli zárt ajánlatukat adják be. Költségvetési előirányzat 1155 firt, bántépnéz 120 firt. A föltételek július 26-tól 30 ig délután 3 óráig 5-ig a nevezett plébánián megtekintendők.

T.-Földvár (Bács m.) 1892. július 19.

Blázek Lajos,

plébános.

Hirdetmény.

Bátorkodom a kovácsmesterek tudomására hozni, hogy saját házamban a bajai utcában levő

kovács-műhely

mindenszentektől kezdve egy vagy több évre kiadó. Bővebb értesítést ad a háztulajdonos.

Tisztelettel

HERCZOG VINCE,

3-1

bognár és kerékgyártó.

Hirdetmény.

Bács Bodrogh vármegye alispánja részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az alább megnevezett építési munkák biztosítása céljából **f. évi augusztus hó 14-ik napjának** (csütörtökön) **reggeli 8 órakor** e vármegye székházának kistermében zárt ajánlatokkal egybekötött szóbeli versenytárgyalás fog tartatni, melyhez a vállalkozni kívánók ezennel meghívottak.

A biztosítandó munkák a következők:

I. Az almási vasuti indóházhoz vezető összekötő útnak kiépítése.

1. Leteendő biztosíték 1150 frt.
2. Befejezési határidő 1892. évi október hó 15 ik napja.

3. Az összekötő út hossza 1596-5 méter.

4. Ugyanezen egységárok mellett az ezen útonalra vezető 300 méter hosszú mélykúti törvényhatósági és esetleg még egyéb út beágazó szakaszoknak kiépítése is.

II. Az ó-kanizsai vasuti indóházhoz vezető összekötő útnak kiépítése.

1. Leteendő biztosíték 300 frt.
2. Befejezési határidő 1892. évi október hó 1-ső napja.

3. Az összekötő út hossza 251-2 méter.

III. Az adai vasuti indóházhoz vezető összekötő útnak kiépítése.

1. Leteendő biztosíték 200 frt.
2. Befejezési határidő 1892. évi október hó 1-ső napja.

3. Az összekötő út hossza 322 méter.

IV. Az ó-becei vasuti indóházhoz vezető összekötő útnak kiépítése.

1. Leteendő biztosíték 350 frt.
2. Befejezési határidő 1892. évi október hó 1-ső napja.

3. Az összekötő út hossza 536 méter.

Az I., II., III. és IV. alatt felvett útszakaszok kocsii pályájának kiépítésére nézve megjegyeztetik, hogy az I., III. és IV. alatti alapkövezéssel ellátott kavicsos, míg a II. alatti középen kockakövel és a többi két oldali része pedig hasított kövel ellátott útnak lesz kiépítendő.

Ezen felsorolt munkákra vonatkozó írásbeli zárt ajánlatok, melyekben az illető ajánlkozó neve, polgári állása, rendes tartózkodási helye, továbbá az ajánlott **egységi és összes vállalati árak** s pedig az utóbbiak egy számmal mint betűkkel is kiirandók és a melyekhez az illető vállalatra vonatkozólag fentebb meghatározott mennyiségű biztosíték készpénzben, vagy a budapesti tőzsdén jegyzett és névértékig terjedő árkelet szerint számított elfogadható értékpapirokban okvetlenül csatolandó, folyó évi augusztus hó 3 ik napjának délutáni 5 órájáig a vármegye alispánjára címezve nyújtandók be.

Versenyzők ajánlatukhoz a **kőfából megfelelő és pecséttel ellátott mintaköveket tartoznak bemutatni és amennyiben ezt elmulasztják, úgy ajánlatuk figyelembe nem fog vétetni.**

Az ajánlatok külön-külön adandók be, s **mind-egyiknek borítékára világosan feljegyzendő, hogy az mely vállalatra vonatkozik**, a kitétt határidőn túl beérkező vagy az előirt kelleket bármik tekintetben nélkülöző ajánlatok úgy az utó-ajánlatok figyelembe véteteni nem fognak.

Azok, kik az itt felsorolt vállalatok valamelyikére a nyilvános szóbeli versenytárgyalás útján kívánnak pályázni, kötelesek az illető vállalatra nézve fentebb kikötött biztosítékot a szóbeli árlejtést megelőzőleg lefizetni, különben az árlejtésben részt nem vehetnek.

A letett biztosítékot a vállalkozó a megajánlott és elfogadott vállalati összeg 10%-nak megfelelőleg kiegye-
szíteni tartozik.

A szóbeli árlejtés megkezdése előtt az abban részt venni szándékozók tartoznak kijelenteni, hogy az illető vállalatra vonatkozó részletes árlejtési feltételeket és egyéb kapcsolatos előirányzati okmányokat tökéletesen ismerik, míg az írásbelileg pályázók ezen kijelentést ajánlataikban kötelesek megtenni.

Végül megjegyeztetik, hogy a vonatkozó részletes árlejtési feltételek és egyéb kapcsolatos műszaki okmányok a Bács-Bodrogh vármegyei m. kir. építészeti hivatalnál a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Zomborban, 1892. évi július 18-án.

SCHMAUSZ ENDRE,

alispán.

2-1

365.

1892.

Hirdetmény.

A kalocsai érsek uradalmi jószágigazgatóság részéről közhírré tétetik, hogy Bács Bodrogh megyében, Bácsujfalu község határában levő s a kataszteri birtokiv szerint 722 hold ^{699/1890} □ öl szántóföldből álló ugynevezett Szelencsei pusztának három, esetleg hat évre leendő haszonbérbeadására szóbeli árverés megkezdésére **1892. évi augusztus hó 16-ik napjának d. e. 10 órája** Bácsban, az ottani tisztartói lakásba kitűztetik, mely határidőre a haszonbérleti szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy a kitétt helyen és időben 1200 forint bántéppénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlatukat a jószágigazgatónak vagy helyettesének az árverés napján délelőtt 9 óráig kézbesíthetik vagy be-
küldhetik.

Az árverés Érsek Ő Excellenciája jóváhagyásának tartatik fen, s utóajánlat figyelembe vétetni nem fog.

Az árverési feltételek Kalocsán a jószágigazgató-sági irodában és a bácsi kasznárságnál megtekinthetők.

Kalocsán, 1892. évi július hó 16-án.

Horváth Ignác,

érs. urad. jószágigazgató.

3-1

Pályázat.

A mélykúti róm. kath. elemi népiskolánál egy I. fosztályú és egy I. leányosztályú férfi-tanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalmazás egyenkint: 300 frt készpénz, 50 frt lakpénz és 5 frt kertilletmény. Kötelességük az ismétlőiskolát is külön díjazás nélkül tanítani. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. A szabályszerűen felszerelt kérvények a mélykúti róm. kath. iskola-székre címezve, **augusztus 20-ig** nagyságos és főfőtisztelendő dr. Boromisza Tibor apát-plébános és érseki iskolalátogató urhoz Jankovácra küldendők.

KURKA KÁROLY,

tb. kanonok, plébános és iskolaszéki elnök.

2-1

2609. szám.

1892.

Pályázati hirdetmény.

Ada községében leköszönés folytán üre-
desbe jött és utólagos havi részletekben kifize-
tendő évi 250 frt készpénz fizetéssel javadal-
mazott egy községi gyalogrendőri állásra ezennel pályázat nyitattik.

Felhívattak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint kellően felszerelt kérvényeiket **f. évi július hó 28-ig** alulírott községi elő-
járásnál nyújtsák be, mert a később érkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Pályázók kérvényeikben igazolni tartoz-
nak, hogy:

1. magyar honpolgárok;
2. védkötelezettségüknek eleget tettek, 24. életévüket betöltötték, de a 60-at még el nem érték;
3. feddhetlen és kifogástalan előéletűek;
4. teljesen egészségesek;
5. írni és olvasni tudnak.

Megjegyeztetik, hogy az előirt egyenruhát a megválasztandó sajtójából tartozik beszerezni.

Ada, 1892. július hó 18-án.

Jablonszky Miksa,
jegyző.

Kuglitzner János,
bíró.

285. szám.

1892.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az apatini tek. kir. járásbíróóság 2177. számú végzése által Roheim Henrik és társai végrehajtatók javára Geor-
gievits Jován ó sztapári lakos ellen 326 frt 62 kr tőke, ennek 1889. évi szeptember hó 22 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 50 frt 76 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 503 frtra becsült 2 ló, kocsii, butor, bocskorok, 3 lánc buza és 2 lánc kukoricavetésből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 3250/1892. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Ó Sztapár kö-
szégházánál leendő eszközökre 1892. évi augusztus hó 3. napjának d. e. 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivat-
nak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Apatinban, 1892. évi július hó 18-án.

Oláh János,

kir. bir. végrehajtó.

558. szám.

1892.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíróóság 2592/1892 számú vég-
zése által Kiss Pál kupuszinaii lakos javára Tóth Ist-
ván felső gyulafalvi lakos ellen 180 frt tőke, ennek 1891. évi augusztus hó 20. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 78 frt 43 kr perköltség és 5 frt 10 kr hirlapi hirdetési díj követelés erejéig el-
rendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le-
foglalt és 362 frtra becsült 2 ló, 2 kocsii, gazdasági eszközök, 1 konkolytisztító gép, butor- és ágyneműekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 5517/1892. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Felső-
Gyulafalván alperes lakásán leendő eszközökre 1892. évi augusztus hó 1-ső napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingo-
ságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbbet ígérőnek becsáron alul is el-
adatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1892. évi július hó 18-án.

Cservenka Lajos,

kir. bir. végrehajtó.

Pályázati hirdetmény.

K.-Szt.Iván községben 360 frt évi javadal-
mazással ellátott községi irnoki állásra pályázatot nyitok s a kérvények beadására határnapul **f. évi július hó 28-át** tűzöm ki.

Felhívattak mindazok, kik ezen állást el-
nyerni óhajtják, hogy a vármegye 6/kgy. 1886. számú szabályrendelete 9. §-ában előirt képesítést igazoló okmányokkal felszerelendő kérvényeiket a fenti kitétt határidő alatt annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkezőket figyelembe nem veszem.

Titelen, 1892. évi július hó 18-án.

VOJNITS,

főszolgabíró.

2-1

17209.

A szabadkai kir. törvényszéktől.

P. 1892.

Hirdetmény.

A szabadkai kir. törvényszék, mint urbéri bíróság ezennel közhírré teszi, hogy Ujházi Menyhért és társai továbbá a m. kir. államkincstár, mint Vusó Ignác és több curialis birtokos szállománya felpereseknek, Zenta város mint földes uri jogutód alperes ellen az urbéres közlegelő elkülönítése, ugy nemkülönbön annak egyéni felosztása végett folyamalba tett urbéri birtok-
rendező perében mindazok részére, a kik a most emlit-
tett urbéri birtokrendező per folyamán az előbb eljáró urbéri kiküldött bíró előtt valamely hiba kiigazítása, avagy jogszerelem orvoslása céljából jelentkeztek, — avagy ugyan e célból panaszukat közvetlenül a szabadkai kir. törvényszékhez adták be, — eme kérvényük, panaszlevelük, avagy felszólamlásukra hozott bírói határo-
zatok azonban minden részben — avagy teljes szabato-
ssággal mindezeideig foganatosítva még nem lettek, — e hiányok kiigazítása céljából 8 napi újabb jelent-
kezési határidőt tűz ki.

Ez a határidő **f. évi augusztus hava 1-ső napjától bezárolag f. évi augusztus hava 8-ik napjának esti 6 órájáig** határozatlik meg, oly világos meghatározással és figyelmeztetéssel, hogy ennek a határidőnek lejártá után jelentkezők kérelmei felvétetni s bírói elintézés tárgyává tétetni nem fognak.

Felszólíttanak ennél fogva a zentai urbéres közle-
gelő egyéni elkülönítése, ugy nemkülönbön az urbéres közlegelő egyéni felosztása végett megindított urbéri perben érdekelt mindama birtokosok, a kik az 1883 ik évben törvényszerűen befejezett urbéri végrehajtási el-
járás folyamán az eljáró trvszéki kiküldött — Baki Gedeon trvszéki bíró ur előtt jelentkeztek, vagy panaszukat közvetlenül a szabadkai kir. trvszék mint urbéri bírósághoz benyújtották, s eme kérvényük, panaszuk, avagy felszólamlásuk alapján keletkezett bírói határo-
zatok teljesen és törvényszerű tökéletes szabato-
ssággal, minden pontjában foganatosítva nem lettek, az újabb kiküldött trvszéki bíró előtt a hiányok kipótlását kérel-
mezzék, s e kérelmeiknek jegyzőkönyvbe vétele végett **f. évi augusztus hava 1-ső napjától kezdve bezárolag ugyanazon hó 8-ik napjának esti 6 órájáig** az eljáró trvszéki kiküldött bíró előtt Zentán, — az „Eugen“ szállóban Zenta városa nagy- (dész-) tanácstermében jelentkezzenek, vagy pedig kérvényeiket írásba foglalva s kellően felszerelve ugyanazon a helyen és időben nyújtsák be.

Kötelesek a jelentkezők ez alkalommal igazolni azt, hogy:

a) panaszukkal már a végrehajtási eljárás folyamán, vagy is még 1883. év végéig a kir. trvszék mint urbéri bíróságnál jelentkeztek, — e panaszuk azonban végérvényes elintéztést nem nyert;

b) kötelek minden jelentkező kimutatni, hogy a törvényszéknel, avagy pedig az előbb eljáró bírónál jelentkezett-e, s e helyen milyen folyó szám alatt van az általa beadott panaszkérvény beiktatva, illetve jegyzőkönyvbe véve;

c) kötelek továbbá szabatosan és részletesen meghatározni, hogy a kérelem tárgya mi volt s az ügy hol akadt meg, — illetve az arra hozott bírói határozat mely részében nincsen még végrehajtva;

d) kötelek az állításának támogatására vonatkozó összes bizonyítékait előterjeszteni, — s a szükséges okiratokat egyben bemutatni illetve kérvényéhez csatolni;

e) végül kötelek a vonatkozó műszaki adatoknak idevonatkozó részleteit pontosan megjelölni, vagy is megjelölni, hogy az új kiosztási földkönyvnek hányadik lapján, milyen név alatt, mily térképi számmal és mily térfogattal van a panaszának illetve kérelmének alapjául szolgáló birtoktest kitüntetve.

Felszólíttanak ennél fogva és ismételve figyelmeztet-
tetnek az érdekelték; hogy a most meghatározott módon szerkesztendő és felszerelendő kérvényeiket az eljáró bírónál a fennebb meghatározott záros határidőn belül benyújtani, illetve kérelmük felvétele céljából az eljáró bírónál a meghatározott időn belül — vagy is 1892. évi augusztus 1-ső napjától bezárolag augusztus 8 napjának esti 6 órájáig annál bizonyosabban jelentkezzenek, mert a nem kellően felszerelt kérelem város követeleményeit az illető fel csak magának tulajdonít-
hatja, az előbbi határidő lejártá után elkésve jelentkezők el nem fogadhatók s illetve visszautasítottatni fognak.

Ezekhez képest kellő tájékozás s a felszerelés megkönnyítése végett a végrehajtási jegyzőkönyv hiteles példánya — ugy nemkülönbön a műszaki adatok irat-
jegyzékbe foglalva Zenta városi tisztii ügyészségének hivatalos helyiségében **f. évi július hava 21-étől bezárolag július hava 31-éig** közszemlére kite-
tetnek a hol is azokat bárki is megtekintheti, — azokról másolatokat vehet, vagy kivonatokat készíthet, utasít-
tatván a már bejelentett mérték, hogy törvényszerű bevezetése után a jelentkezőknek a szükséges felvil-
ágosításokat adja meg.

373 szabadkán, 1892. évi július hó 14-én.

Vasdényey,

elnök.

Búd,

jegyző.

Hirdetmény.

Szelence külváros, Géza-utca 258. számú házban 3 szoba, 1 konyha, éléskamara, pince, felszer, istálló, kerttel együtt, folyó évi november hó 1-től kezdve kiadó. — Bővebb felvilágosítással szolgál

Römer Manó,
háztulajdonos.

3-2

Házeladás.

Néhai özv. Ballun Pálné hagyatékához tartozó s Zomborban a szivaci-ut végén (a kövezeti vámház átellenében) fekvő sarokház; — ugy a szöntai-ut végén (a kövezeti vámház átellenében) fekvő sarokház szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Dr. Thurszky Zsiga,
ügyvéd.

2-2

10425/1892. szám.

2-2

Árlejtségi hirdetmény.

Az alább kitértetett helyeken és időben többrendbeli helyreállítási munkálatoknak vállalat utjáni biztosítása céljából zárt ajánlatokkal egybekötött szóbeli árlejtések fognak tartatni, melyekhez vállalkozni kívánók 10% bánatpénzzel ellátva azzal hivatnak meg, hogy a költségvetési okmányok és árlejtési feltételek ugyanott megtekinthetők. Utóajánlatok nem fogadtatnak el. **I. Palánkán a kincstári ispánság hivatalos helyiségében 1892. évi július hó 30-án délelőtt 8 órakor.** 1. Bogojevai róm. kath. templom helyreállítása 931 frt 15 kr kikiáltási árral. 2. Karavukovai róm. kath. templom helyreállítása 1674 frt 19 kr kikiáltási árral. 3. Plávnai róm. kath. templom tatarozása 163 frt 01 kr kikiáltási árral. 4. Doroszlói róm. kath. paplak helyreállítása 909 frt 62 kr kikiáltási árral; a kézi- és igásnapszámok a hitközség által vagy természetben viselendők, vagy pedig azok váltásá ára fejében 1-nél 116 frt 53 kr, 2-nél 114 frt 24 kr, 3-nál 16 frt 27 kr és a 4-nél 132 frt 60 kr jár. **II. Zomborban a kincst. ügyészség hivatalos helyiségében 1892. évi augusztus hó 1-én d. e. 9 órakor.** 5. Zombori kincst. ügyészi laképtület 485 frt 82 kr kikiáltási árral. **III. Aradon az államjóságigazgatóság hivatalos helyiségében** (Pénzügyi palota) **1892. évi augusztus hó 2-án délelőtt 9 órakor.** 6. A mokrini róm. kath. templom helyreállítása 929 frt 54 kr kikiáltási árral; a kézi- és igásnapszámok a hitközség által vagy természetben viselendők, vagy pedig azok váltásá ára fejében 126 frt 18 kr jár. Arad, 1892. július hó 11-én. **M. kir. államjóságigazgatóság.** (Utánnymomat nem díjaztatik.)

!Leander!

60 darab szép, nyíló
Leander

jutányos áron azonnal eladó.
Bővebb tudósítást ad Jakobcsits Mihály, Zomborban. 2-2

Ház eladás.

A felsővárosban, Flórián-utcában 381. szám alatt levő lakház, az azzal kapcsolatos és 2 hold 1319 □ ölet kitevő beltelekkel — melyen

egy számozott üres házbely is van és azon felül még

5 házhely kihasitható,

szabad kézből eladó.

Zomborban, 1892. évi június hóban.

3-3

Bertolino Sándor.

A. & A. Crompton & Co. limited

Park- & Woodend Mills near Oldham.

Vevőikhez az ismeretes és számos év óta bevezetett **extrahardwari minőségek** fonói **Crompton Abram, Crompton Milne Travis és mások** ezennel felhívást intéznek, hogy a n. é. vásárló közönség oly fonál vételétől óvakodjék, mely az övéikhez hasonló módon csomagolva és utánzott címfelirással van ellátva és megjegyzi imitt, hogy hajlandók

200 (kétszáz) forintot

fizetni annak, aki csomagolásuk és címfeliratuk hamisított és utánzóit tudomásukra juttatja, úgy, hogy azok a bíróság előtt felelősség és megfenyítésre vonhatók legyenek.

E részbeni közlemények

A. & A. CROMPTON & Co. LIMITED,
Shaw, near Oldham, England.

Rosenzweig Lipót és Fiai,

Bécs, I. Gonzaga-utca 16,

vagy

Dr. Links Emil

udvari és bírósági ügyvéd urhoz Bécs, I. Hohenstaufen-utca 2. címzendők. 13-5

Pályázat.

A katymári I-ső ugy a II-III-dik német magyar vegyes osztálynál üresedésben levő tanítói állásokra, melyekkel az ismétlősök oktatása is kapcsolatban van, pályázat nyitattik. Ez állásokra nők is folyamodhatnak. Mindkét állás javadalma egyenkint 400 frt fizetés és 80 frt lakbér, mely fizetés havonkénti részletekben lesz felveendő. Feltételek: tanítói oklevél; a német és magyar nyelvnek szóban és írásban tökéletes tudása; kötelező nyilatkozat, hogy állását iskolaév közben el nem hagyja; az orgonálásban jártasság, mert szükség esetében a kantort helyettesíteni tartozik, azért erről bizonyítvány esatolandó. A nőtanítók részéről az utóbbi feltétel helyett a kézimunkában jártasság kívántatik, mert kötelességük leend a leányokat a kézimunkában oktatni. A pályázat határideje **folyó évi augusztus hó 21.**, mely napig a katymári róm. kath. iskolaszékre címzendő kérvények ft. dr. Boromisza Tibor ur, apát-espereshez Jankovára (Bács megye) küldendők. — A megválasztottak tartoznak állásaikat folyó évi szeptember hó 1-én elfoglalni, mely naptól fogva huzzák fizetéseiket is.

Katymár, 1892. évi július hó 10-én.

R. kath. iskolaszék.

2-2

Tanítói pályázat.

Szántován egy ujonnan szervezett magyardalmát ajku róm. kath. tanítói állásra pályázat nyitattik. Az állás évi jövedelme 400 frt készpénz fizetés a község pénztárából évnegyedes részletekben előre fizetve és 50 frt lakbér fejében addig, míg a község állandó szabad lakásról nem gondoskodik. Pályázhatnak férfitanítók; a megválasztott állását f. évi szeptember 1-én köteles elfoglalni, mely naptól kezdve fizetése folyóvá tétetik. A szabályszerűen fölszerelt folyamodványok a szántovai róm. kath. iskolaszékre címezve, **augusztus 15-ig** a szántovai egyházközség esperesi hivatalához Gákovára (Bács m.) küldendők.

KANYÓ TAMÁS,

iskolaszéki elnök.

2-2

2069. sz.

1892. kig.

Pályázati hirdetmény.

Bács Bodrogh vármegye ó-beesei járás Szenttamás községében leköszönés folytán üresedésbe jött s utólagos havi részletekben kifizetendő 200 frt készpénz fizetés és teljes ruházattal ellátott, illetve javadalmazott egy községi gyalogrendőri állásra pályázat hirdettetik.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kérvényeiket **f. évi július hó 30-ig** alulirt előjárásnál nyujtsák be, mert később beérkezett pályázati kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Pályázók a kérvényben igazolni tartoznak hogy:

1. Magyar honpolgárok;
2. védkötelezettségüknek megfeleltek, 24-ik életévüket betöltötték és a 60 ikat pedig el nem érték;
3. fedhetlen erkölcsűek és teljesen rovatlan előéletűek;
4. teljesen egészségesek;
5. irni és olvasni tudnak s a községben divó főnyelvet birják.

Az alkalmazásnál elsőbbség adatik kiszolgált állami csendőröknek. A kérvények ezen előjárásnál lesznek beadandók.

Kelt Szenttamáson, 1892. évi július hó 4-én.

3-3

Az előjáróság.

Pályázati hirdetés.

Csantavér községében (Bács m.) elhalálozás folytán megürült I—II. fosztályu és ujonnan szervezett I—II. leányosztály tanítói állásokra pályázat hirdettetik. Évi jövedelem egyenkint 300 frt, 50 frt lakbér és 10 frt kertilletmény, évnegyedenkint előleges részletekben kiutalványozva. A megválasztottak tartoznak az ismétlő-iskolát is tanítani és felváltva a „Népkönyvtár” kezelni. Tannyelv magyar. Csupán férfiak pályázhatnak. Megjegyzendő, hogy az illetők a földélvezetre csakis előléptetés folytán tarthatnak igényt, még pedig akként, hogy az I—II. fosztályra megválasztott előnyben részesül. A folyamodványok a csantavéri iskolaszékre címezve, **augusztus hó 10-ig** nagyságos Mamuzsich Mátyás prépost urhoz Szabadkára küldendők. A megválasztottak szeptember végén tartoznak állásaikat elfoglalni.

Páncsich Jakab,

iskolaszéki elnök.

3-3

ZOMBORI TAKARÉKPÉNZTÁR.

HIRDETMEYNY.

Az alóljegyzett igazgatóság a takarékpénztári választmánynak f. hó 10-én hozott határozata alapján ezennel közhírré teszi, hogy a Zombori Takarékpénztár

1892. július 16-tól kezdve

az ingatlanokra adandó kölcsönök után,
a leszámított vagy jelzálogilag biztosított váltók után és
az értékpapirokra adandó előlegek után a kamatokat

évi 6°/₁₀-ra leszállította.

A bács-bodroghmegyei mezővárosoknak és községeknek a közjövödelmek lekötése eránt, de jelzálogi biztosítás nélkül adható új kölcsönök után évi 5¹/₂^o kamatot fog számítani; a kölcsönök után eddig szokásos 1¹/₂^o irásdíjat pedig teljesen beszüntette.

A betételek után 5000 früg 4¹/₂^o feltétlenül, az 5000 frtot meghaladó betételek után pedig 4¹/₂^o kamatok csak azon esetben lesznek számithatók, ha az ilyen betételek az utolsó betétel napjától számítva, legalább hat hónapig az intézetnél változatlanul meghagyatnak.

A nagyobb összegű és rövidebb időre elhelyezett betételek után, ugy mint eddig, ezentul is 4° kamatok fognak számittatni azzal, hogy mindennemű betételek kamatai után a 10°-os kamatadót a takarékpénztár sajátjából fizetendi.

Zombor, 1892. évi július 12-én.

A Zombori Takarékpénztár Igazgatósága

Barthol József s. k.,

igazgató.

Zombor, 1892. Rittermann Nándor könyv- és könyvadásió.